

Notă informativă

Cu privire la proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE privind prezentarea către ENTSO-E a informațiilor despre piața energiei electrice a Republicii Moldova și publicarea acestora

La data de 24 iunie 2015, de către Grupul Permanent la Nivel Înalt (Permanent High Level Group – PHLG) din cadrul Tratatului Comunității Energetice (TCE) a fost adoptată decizia nr. 2015/01/PHLG-EnC, în baza căreia țările – Părți Contractante la TCE sunt obligate să implementeze Regulamentul UE 543/2013 din 14 iunie 2013, cu privire la prezentarea și publicarea datelor privind piețele de energie electrică.

Regulamentul UE 543/2013 instituie obligația operatorilor sistemelor de transport (TSO-urilor) de a calcula/colecta anumite informații specificate de Regulamentul UE în cauză, aferente sectorului energiei electrice și de a le prezenta la ENTSO-E pentru a fi publicate pe platforma informațională unică a acesteia (platforma centrală pentru transparența informațiilor - EMFIP). Concomitent, Regulamentul UE stabilește și obligația proprietarilor primari ai informațiilor (în esență – participanții pieței) de a prezenta în adresa TSO informațiile de care dispun și care sunt necesare pentru ca acesta la rândul său să execute în mod eficient obligațiile de prezentare a informațiilor către ENTSO-E.

Informațiile urmează a fi prezentate de către TSO în conformitate cu procedura și în formatul stabilit într-un manual de proceduri, elaborat de către ENTSO-E. Manualul în cauză a fost deja elaborat de către ENTSO-E și poate fi accesat pe pagina electronică a acesteia, la adresa: <https://www.entsoe.eu/data/entso-e-transparency-platform/Manual-of-Procedures/Pages/default.aspx>

Astfel, în conformitate cu prevederile Regulamentului UE în cauză, TSO urmează să prezinte informații detaliate cu privire la următoarele aspecte:

- Informații privind sarcina totală (sarcina totală pe o perioadă de piață, prognoze pentru diferite orizonturi de timp. În legătură cu aceste informații, operatorii sistemelor de distribuție (DSO) și producătorii de energie electrice se consideră proprietari primari ai informațiilor și au obligația de a prezenta TSO datele necesare în acest scop;
- Informații privind indisponibilitatea unor consumatori (informații privind indisponibilitatea planificată a consumatorilor cu o putere egală sau mai mare de 100 MW sau modificarea disponibilității reale ale acestora); Obligația de a prezenta informația necesară către TSO revine consumatorilor mari care cad în limitele de putere stabilite;
- Marja de prognoză pentru anul calendaristic următor; operatorii sistemelor de distribuție și producătorii de energie electrice se consideră proprietari primari ai informațiilor și au obligația de a prezenta TSO datele necesare în acest scop;
- Informații cu privire la sistemul de transport: TSO urmează să prezinte informații detaliate cu privire la extinderea planificată a rețelei de transport (RET), cu privire la dezvoltarea acestei, inclusiv privind scoaterea planificată din funcțiune a unor elemente de rețea, pentru următorii 3 ani. Informațiile respective urmează a fi prezentate doar pentru măsurile planificate care se estimează că vor avea un impact de cel puțin 100MW asupra valorii capacităților de interconexiune, pe durata unei perioade de piață.

- Informații cu privire la indisponibilitatea infrastructurii sistemului de transport: informații aferente indisponibilității planificate și a modificării disponibilității reale a interconexiunilor și a altor elemente ale RET, care duc la reducerea capacităților de interconexiune cu cel puțin 100 MW pe durata unei perioade de piață, inclusiv modificarea disponibilității reale a interconexiunilor și a altor elemente ale RET, care duc la limitarea energiei electrice produse din surse eoliene cu cel puțin 100 MW.

- Informații privind estimarea și oferirea capacităților de interconexiune (capacități intrazonale) pe piață de către TSO; La acest capitol TSO este obligat să prezintă suplimentar la ENTSO-E inclusiv un raport anual cu privire la elementele critice importante din RET care duc la limitarea capacităților de interconexiune, măsura în care soluționarea elementelor critice ar duce la majorarea capacității oferite participanților pieței, precum și alte date.

- Informații privind utilizarea capacităților de interconexiune, inclusiv informații detaliate privind alocarea capacităților, veniturile obținute, prețurile de licitație, etc. În legătură cu acestea, au fost stabilite termene specifice de publicare a informațiilor respective, în dependență de perioada de piață (perioadele de alocare).

- Informațiile detaliate privind măsurile de gestionare a congestiilor, pentru fiecare perioadă de piață (inclusiv în legătură cu acțiunile de redispecerizare, schimburile în contrapartidă).

- Prognoza producerii energiei electrice, inclusiv informații detaliate în cazul unităților de producere (existente și planificate) cu o putere instalată egală sau mai mare de 100 MW. Aceste informații urmează a fi prezentate de către producătorii de energie electrică, ale căror capacități se încadrează în limitele stabilite.

- Informații cu privire la indisponibilitatea capacităților de producere: informații specifice aferente indisponibilității planificate și a modificării disponibilității reale a capacităților de producere cu o putere instalată de 100MW sau mai mult, preconizată să dureze cel puțin o perioadă de piață, până la maximum 3 ani. Aceste informații urmează a fi prezentate TSO de către producătorii de energie electrică.

- Informații detaliate privind producerea efectivă de energie electrică; Orizonturile de timp privind publicarea acestora sunt diferite, în dependență de caracterul informațiilor. Aceste date se prezintă TSO de către producătorii de energie electrică.

- Informații privind echilibrarea, inclusiv regulile privind echilibrarea, rezervele disponibile, prețurile pentru serviciile de sistem, etc. Informația respectivă urmează să fie publicată periodic, în dependență de caracterul informațiilor.

După cum am menționat, formatul în care urmează a fi prezentată informația de către TSO, modalitățile de comunicare a datelor și procedura de schimb de informații între proprietarii primari ai informațiilor, TSO și ENTSO-E este stabilită în Manualul de proceduri, publicat pe pagina electronică a ENTSO-E. Concomitent, manualul în cauză stabilește inclusiv criteriile tehnice și operaționale pe care furnizorii de informații trebuie să le îndeplinească în vederea prezentării informației pe platforma EMFIP, precum și o clasificare a tipurilor de producere a energiei electrice. Astfel, datele prezentate către TSO trebuie corespundă cerințelor care să permită acestuia să prezinte ulterior către ENTSO-E informația necesară în conformitate cu standardele și în formatul prestabilit de platforma EMFIP.

Cu toate acestea, remarcăm că întrucât sistemul electroenergetic al Republicii Moldova nu funcționează în regim sincron cu sistemul ENTSO-E iar ÎS Moldelectrica nu este membru al ENTSO-E, obligația de a prezenta ENTSO-E informațiile stabilite în Regulamentul UE 543/2013 poate fi realizată parțial, inclusiv din cauza lipsei procedurilor specifice operaționale de comunicare dintre ÎS Moldelectrica și ENTSO-E, precum și a gradului de dezvoltare a pieței energiei electrice în Republica Moldova și a structurii acesteia.

Totodată, de remarcat că în art. 1, para. (2) din Decizia PHLG nr. 2015/01/PHLG-EnC este menționat faptul că transpunerea trebuie efectuată fără a modifica structura și textul Regulamentului UE. Astfel, la aprobarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE cu privire la implementarea acestuia, prevederile aferente prezentării informațiilor urmează să fie transpus integral, fără a se omite careva prevederi iar ulterior, la aplicarea acestuia, ÎS Moldelectrica urmează să identifice informațiile care pot sau care nu pot fi transmise ENTSO-E la momentul respectiv.

Monitorizarea executării obligației ÎS Moldelectrica de a transmite informațiile cu privire la piața energiei electrice a Republicii Moldova urmează a fi realizată de către Agenție, ÎS Moldelectrica fiind obligată să raporteze trimestrial cu privire la executarea acesteia. Concomitent, ÎS Moldelectrica urmează să publice pe pagina sa electronică informațiile care au fost transmise ENTSO-E în contextul implementării Deciziei PHLG respective.

Departamentul Reglementări